

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nimikirjalain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nimikirjalakia. Lain soveltamisalaa laajennettaisiin siten, että hyvinvointialueiden ja –yhtymien hallussa olevat tiedot, jotka koskevat niiden henkilöstöleen maksamia palkkoja ja palkanosia, ovat julkisia vastaavasti kuin kunnissa ja kuntayhtymissä. Muilta osin nimikirjalakia ei sovellettaisi hyvinvointialueilla ja –yhtymissä.

Lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Lainsäädäntö	4
2.2 Nykytilan arviointi	4
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotus ja sen vaikutukset.....	5
4.1 Ehdotus.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	6
5 Lausuntopalaute	7
6 Voimaantulo	7
7 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	7
LAKIEHDOTUS	9
Laki nimikirjalain 1 §:n muuttamisesta.....	9
LIITE	10
RINNAKKAISTEKSTI.....	10
Laki nimikirjalain muuttamisesta.....	10

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Eduskunta on 23.6.2021 hyväksynyt sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen. Keskeiset lait, kuten laki hyvinvointialueista (611/2021, jäljempänä *hyvinvointialuelaki*) ja laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (616/2021, jäljempänä *voimaannpanolaki*) on vahvistettu 29.6.2021 ja pääosin tulleet voimaan 1.7.2021. Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa 1.7.2021 alkaen vaiheittain siten, että vaaleilla 23.1.2022 valittavat valtuustot aloittavat toimintansa 1.3.2022 alkaen. Sosiaali- ja terveystieteiden sekä pelastuspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kokonaisuudessaan kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Eduskunnassa uudistusta koskeneen hallituksen esityksen (HE 241/2020 vp) käsittelyn yhteydessä työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kiinnitti huomiota siihen, että nimikirjalain 7 §:n säännöstä palkkaustietojen julkisuudesta ei olla laajentamassa koskemaan hyvinvointialueita. Lausunnossaan (TyVL 5/2021 vp) sosiaali- ja terveystieteidenvaliokunnalle työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää tärkeänä, että palkkatietojen julkisuus laajennetaan koskemaan myös tulevien hyvinvointialueiden henkilöstön palkkausta.

Palkkaustietojen julkisuutta koskeva säännös sisältyy nimikirjalain (1010/1989) 7 §:ään. Lain 7 §:n 1 momentin mukaan tiedot virkamiehelle, viran- tai toimenhaltijalle ja työntekijälle henkilökohtaisen suorituksen perusteella tai muutoin henkilökohtaisesti määräytyneestä palkan osasta, sijoituspalkkausluokasta tai vaatavuusryhmää vastaavasta palkasta taikka muusta mahdollisesta palkkauksen osasta sekä palkan kokonaismäärästä, ovat julkisia.

Lain 7 §:n säännöstä palkkaustietojen julkisuudesta sovelletaan eduskunnan virkamiehiä, Suomen Pankin viran- ja toimenhaltijoita sekä kunnan ja kuntayhtymän viranhaltijoita ja työntekijöitä koskevien tietojen luovuttamiseen sekä evankelis-luterilaisen kirkon henkilöstöön siten kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään.

Tarkoitus on, että hyvinvointialueet ja -yhtymät noudattavat vastaavaa käytäntöä kuin mitä kunnat ja kuntayhtymät ovat noudattaneet nimikirjalain 7 §:ssä säädetyn palkkaa ja palkanosaa koskevien tietojen julkisuuden osalta. Muilta osin nimikirjalakia ei ole tarkoitus säätää sovellettavaksi hyvinvointialueilla tai -yhtymissä. Tavoitteena on, että nimikirjalain muutos olisi voimassa 1.3.2022 alkaen tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

Hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä. Siitä on pyydetty lausunnot 10.12.2021-23.1.2022 välisenä aikana ministeriöiltä, 21 hyvinvointialueelta, Kunta- ja hyvinvointialueyhtymäntajaj KT:ltä, Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:ltä, Julkisten ja hyvinvointialueiden liitto JHL ry:ltä, Ammattiliitto Jyty ry:ltä, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry:ltä, Tehy ry:ltä, Valtiontalouden tarkastusvirastolta, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslialta, tietosuojavaltuutetun toimistolta sekä tasa-arvovaltuutetulta.

Lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi nimikirjalain 1 §:n muuttamisesta antoivat ministeriöt, Puolustusvoimien pääesikunta, Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueet, Porvoon kaupunki, Kunta- ja hyvinvointialueyhtymäntajaj KT, JUKO ry, JHL ry ja Tasa-arvovaltuutettu. Lausuntotiedot ovat tallennettuna hankkeen sivulla VM013:00/2021.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen voimaannpanolain 5 §:n mukaan hyvinvointialueet julkisoikeudellisinä yhteisöinä perustetaan päivänä, jona voimaannpanolaki tulee voimaan. Lain 69 §:n mukaan laki tuli voimaan 1.7.2021.

Nimikirjalain 7 §:n 1 momentin mukaan tiedot virkamiehelle, viran- tai toimenhaltijalle ja työntekijälle henkilökohtaisen suorituksen perusteella tai muutoin henkilökohtaisesti määräytyneestä palkan osasta, sijoituspalkkausluokasta tai vaativuusryhmää vastaavasta palkasta taikka muusta mahdollisesta palkkauksen osasta sekä palkan kokonaismäärästä, ovat julkisia.

Lain 1 §:n mukaan sen lisäksi, mitä muualla on säädetty, lakia noudatetaan valtion virkamiehiä ja työntekijöitä koskevia henkilötietoja kerätettäessä, talletettaessa, käytettäessä ja luovutettaessa. Lain 1 §:n 2 momentin mukaan, mitä lain 6–9 §:ssä säädetään, sovelletaan myös eduskunnan virkamiehiä, Suomen Pankin viran- ja toimenhaltijoita sekä kunnan ja kuntayhtymän viranhaltijoita ja työntekijöitä koskevien tietojen luovuttamiseen. Nimikirjalain 6 §:ssä säädetään siitä, että tietojen luovuttamiseen sovelletaan julkisuuslakia, 8 §:ssä säädetään rangaistusta koskevan tiedon poistamisesta nimikirjanotteesta, ja 9 §:ssä säädetään tiedon luovuttamistavasta.

Nimikirjalain 7 §:n säännös palkkaustietojen julkisuudesta tarkoittaa tiettyjen julkisen sektorin toimijoiden maksamien palkkojen osalta poikkeusta julkisuuslain 24 §:n 23 kohdan salassapitovelvoitteesta.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, jäljempänä *julkisuuslaki*) muutettiin (638/2021) sosiaali- ja terveyshuoltoa ja pelastustoimea koskevaan uudistukseen liittyen 1.7.2021 alkaen siten, että 4 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia ovat hyvinvointialueet ja -yhtymät. Siten myös julkisuuslain 24 §:n säännökset salassa pidettävistä asiakirjoista koskevat hyvinvointialueita ja -yhtymiä.

Julkisuuslain 24 §:n mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, muun muassa asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön vuosituloista tai kokonaisvarallisuudesta taikka tuen tai etuuden perusteena olevista tuloista ja varallisuudesta taikka jotka muutoin kuvaavat hänen taloudellista asemaansa, sekä ulosottoviranomaisen asiakirjat siltä osin kuin ne sisältävät sellaisia tietoja, jotka ulosottorekisteriin merkittyinä olisivat ulosottoaaren mukaan salaisia, sekä tiedot luonnollisesta henkilöstä ulosottovelallisenä ja ulosotto selvitys sekä asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilölle suoritetusta psykologisesta testistä tai soveltuvuuskokeesta tai sen tuloksesta taikka asevelvollisen sijoittamisesta tai työntekijän valintaa tai palkkauksen perustetta varten tehdyistä arvioinneista.

2.2 Nykytilan arviointi

Hyvinvointialuelain 2 §:ssä säädetään siitä, että hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Hyvinvointialueen ylin päättävä toimielin on suorilla vaaleilla valittava aluevaltuusto, joka valitsee aluehallituksen ja eräät muut toimielimet. Voimaannpanolain 26 §:ssä säädetään selvityksestä, jossa on tiedot kunnasta siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista, vastuista ja kunnalta vuokrattavista toimitiloista. Kunnan on tehtävä viimeistään 28.2.2022 hyvinvointialueelle selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista. Lisäksi samassa määräajassa kunnan tulee antaa hyvinvointialueelle arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta. Lain 28 §:ssä säädetään hyvinvointialueen päätöksestä.

Säännöksen mukaan aluevaltuusto käsittelee 26 §:ssä tarkoitetun selvityksen viimeistään 31.3.2022 ja päättää sen perusteella irtaimen omaisuuden, lomapalkkavelan, sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hyvinvointialueen vastuulle. Tällöin on tiedossa ensimmäinen arvio hyvinvointialueelle kunnista siirtyvästä henkilöstöstä.

Hyvinvointialueilla palkansaaajia on yhteensä noin 200 000. Valtaosa heistä on työsuhteisia ja noin 20 prosenttia viranhaltijoita. Kunkin hyvinvointialueen tehtävänä on määritellä henkilöstö- ja palkkapolitiikka lainsäädännön sekä työ- ja virkaehtosopimusten määrittämissä rajoissa. Lain tasolla säädetään mm. henkilöstöä koskevan tiedon julkisuudesta tai vastaavasti salassapidosta.

Ilman nimikirjalain soveltamisalan muutosta julkisuuslain 24 §:n 23 kohdan mukaan hyvinvointialueiden ja -yhtymien hallussa olevat tiedot henkilöstölleen maksamista palkoista eivät olisi julkisia. Tarkoitus kuitenkin on, että hyvinvointialueet ja -yhtymät noudattavat vastaavaa käytäntöä kuin mitä kunnat ja kuntayhtymät nimikirjalain 7 §:n osalta ovat noudattaneet. Hyvinvointialueet ja -yhtymät ovat itsenäisiä kuntien ja valtion hallinnoista erillisiä julkisoikeudellisia yhteisöjä, joten kuntia ja valtion virastoja ja laitoksia koskevat säännökset eivät automaattisesti koske niitä.

Lain 7 §:n 1 momentissa säädetään palkkaa ja palkanosaa koskevista tiedoista. Tällä tarkoitetaan tietoja virkamiehelle, viran- tai toimenhaltijalle ja työntekijälle henkilökohtaisen suorituksen perusteella tai muutoin henkilökohtaisesti määräytyneestä palkan osasta, sijoituspalkkausluokasta tai vaativuusryhmää vastaavasta palkasta taikka muusta mahdollisesta palkkauksen osasta sekä palkan kokonaismäärästä.

Salassa pidettäviä ovat julkisuuslain 24 §:n 29 kohdan perusteella asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilölle suoritetusta psykologisesta testistä tai soveltuvuuskokeesta tai sen tuloksesta taikka asevelvollisen sijoittamista tai työntekijän valintaa tai palkkauksen perustetta varten tehdystä arvioinneista. Tämä koskisi jatkossa edelleen myös hyvinvointialueita ja -yhtymiä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on saattaa nimikirjalain 7 §:n 1 momentin säännös palkkaustiedon julkisuudesta koskemaan hyvinvointialueita ja hyvinvointiyhtymiä.

Muilta osin nimikirjalakia ei ole tarkoitus säätää sovellettavaksi hyvinvointialueilla ja -yhtymissä.

4 Ehdotus ja sen vaikutukset

4.1 Ehdotus

Esityksessä ehdotetaan 1 § muutettavaksi siten, että lain 7 §:n 1 momentissa säädettyä virkamiesten, viran- ja toimenhaltijoiden ja työntekijöiden palkkausta koskevien tietojen julkisuutta sovelletaan myös hyvinvointialueen tai -yhtymän hallussa oleviin viranhaltijaa tai työntekijää koskevien vastaavien tietojen julkisuuteen.

Nimikirjalaki on erityislaki, jossa säädetään julkisuuslain 24 §:n 23 kohdassa säädetystä poikkeavasti. Säännösmuutoksella turvattaisiin nykyinen valtion ja kuntien palkkatietojen julkisuutta koskevan käytännön jatkuminen yhdenmukaisena myös hyvinvointialueilla ja -yhtymissä.

Nimikirjalain säännöksiä nimikirjan pitämisestä ja nimikirjanotteen muodostamisesta ei ole tarpeen ulottaa koskemaan hyvinvointialueita ja –yhtymiä, joissa sovelletaan työntekijää koskevan tiedon tallennusta, käsittelyä ja tiedon luovutusta koskevia voimassa olevia säännöksiä kuten EU:n yleinen tietosuoja-asetus, laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004), tietosuoja-laki (1050/2018) ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999).

Nimikirjalain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettut kokonaisansio ja palkan osa vastaisivat Tilastokeskuksen käyttämiä määrittelyksiä. Kokonaisansiolla tarkoitetaan säännölliseltä työajalta sekä muulta työajalta, kuten yli- ja lisätyöajalta, maksettua palkkaa. Kokonaisansioon luetaan siten kultakin palkanmaksujaksolta tehtävästä maksettava palkka sekä ammattitaidon, palvelusvuosien ym. perusteella maksettavat lisät, työpaikan sijainnin ja olosuhteiden perusteella maksettavat lisät, työaikakorvaukset, tulos- ja suoritusperusteinen ansio, luontoisetujen verotusarvo, lisä- ja ylityön ansio, osin myös mahdolliset varallaolo-, päivystys- ja hälytyskorvaukset, sekä muut epäsäännöllisesti maksettavat lisät. Mitä määritelmässä tarkoitetaan lisillä, koskee myös korvauksia. Lisäksi kokonaisansiolla tarkoitetaan myös kertaluonteisia palkanosia sekä muita eumääräisiä ja prosentuaalisesti muodostuvia palkanosia.

Salassa pidettäviä ovat julkisuuslain 24 §:n 29 kohdan perusteella asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilölle suoritetusta psykologisesta testistä tai soveltuvuuskokeesta tai sen tuloksesta taikka asevelvollisen sijoittamista tai työntekijän valintaa tai palkkauksen perustetta varten tehdystä arvioinneista.

Tietojen luovuttamiseen sovelletaan julkisuuslain 16 §:n 3 momentin säännöstä, jonka mukaan viranomaisen henkilörekisteristä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jollei laissa ole toisin erikseen säädetty, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Henkilötietoja saa kuitenkin luovuttaa suoramarkkinointia ja mielipide- tai markkinatutkimusta varten vain, jos niin erikseen säädetään tai jos rekisteröity on antanut siihen suostumuksensa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustalvelujen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille ja –yhtymille. Vaaleilla valitut aluevaltuustot aloittavat toimintansa hyvinvointialueilla 1.3.2022 alkaen. Tarkoitus on, että hyvinvointialueet ja –yhtymät voisivat noudattaa mahdollisimman pian sen jälkeen vastaavaa käytäntöä kuin mitä kunnat ja kuntayhtymät nimikirjalain 7 §:n tarkoittaman palkkaustiedon julkisuuden osalta ovat noudattaneet.

Säädösehduksella ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä muita sellaisia vaikutuksia, jotka eivät olisi olleet tiedossa jo hallituksen sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevaa uudistusta (HE 241/2020 vp) valmisteltaessa ja ehdotusta eduskunnassa käsiteltäessä. Tämän lisäksi nyt esitetyllä ehdotuksella voidaan arvioida olevan avoimuutta lisäävä ja siten yleistä luotamusta viranomaisten toimintaan vahvistava vaikutus.

Palkkausta ja palkan osaa koskevien tietojen julkisuudella on merkitystä mm. valmisteltaessa uusissa organisaatioissa henkilötietojen käsittelyn käytäntöjä, joihin kuuluvat myös tiedon luovuttaminen. Julkisuuslain 16 §:n 3 momentin mukaan henkilötietojärjestelmistä voidaan luovuttaa viranhaltijoiden ja työntekijöiden tietoja vain sellaiselle, jolla on lakiin perustuva oikeus käsitellä henkilötietoja. Nimikirjalain soveltamisalan muutoksella säädettäisiin ulkopuoliselle

mahdollisuus saada hyvinvointialueen tai –yhtymän hallussa olevaa viranhaltijalleen tai työntekijälleen maksamaa palkkaa tai sen osaa koskevia tietoja yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä on voimassa kuntien ja kuntayhtymien osalta.

5 Lausuntopalaute

Lausunnon luonnoksesta hallituksen esityksestä laiksi nimikirjalain 1 §:n muuttamisesta antoivat ministeriöt, Puolustusvoimien pääesikunta, Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueet, Porvoon kaupunki, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, JUKO ry, JHL ry ja Tasa-arvovaltuutettu. Lausunnoissa muutosehdotusta pidettiin tarpeellisena. Muutoksia säädösehdotukseen esitti oikeusministeriö, jonka ehdotusten pohjalta muutettiin nimikirjalain 1 §:ään ehdotetun uuden 3 momentin sanamuotoa, ja tarkistettiin perusteluita. Valtiovarainministeriön lausunnossa huomautetaan siitä, että palkkaustiedon luovuttamisen yhteydessä ei välttämättä automaattisesti luovuteta erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvaa salassa pidettävää tietoa esim. ammattiyhdistyksen jäsenyydestä. Siksi perusteluja on muutettu siten, että luottamusmieskorvauksen katsotaan kuuluvan palkkajulkisuuden piiriin.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Nimikirjalaki tuli voimaan 1.1.1990. Nimikirjalain 7 §:n 1 momentti perustuu lailla 627/1999 muutettuun säännökseen. Lainmuutosta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 30/1998 vp) ehdotettiin, että tieto julkishallinnon palveluksessa olevalle henkilölle henkilökohtaisen suorituksen perusteella tai muutoin henkilökohtaisesti määräytyneestä palkan osasta ja eräitä yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta myös tieto palkan kokonaismäärästä oli pidettävä salassa. Ehdotusta perusteltiin julkishallinnon henkilöstön yksityisyyden suojaamistarpeella. Palkan määrän katsottiin voivan paljastaa sen, miten virkamiestä on kulloinkin arvioitu henkilökohtaisesti. Perustuslakivaliokunta ei lakiehdotuksesta hallintovaliokunnalle antamassaan lausunnossa (PeVL 43/1998 vp, s. 7/II-8/I) viitannut tähän näkemykseen. Palkkaustietoihin ei perustuslakivaliokunnan mielestä kytkeydy niin vahvaa yksityisyyden suojaamisen intressiä, että se hallitusmuodon 10 §:n 2 momentin valossa oikeuttaisi näiden tietojen näin laajan salassapidon. Hallintovaliokunta mietinnössään (HaVM 31/1998 vp) ehdotti, että tiedot virkamiehelle, viran- tai toimenhaltijalle ja työntekijälle henkilökohtaisen suorituksen perusteella tai muutoin henkilökohtaisesti määräytyneestä palkan osasta, sijoituspalkkaluokasta tai vaativuusryhmää vastaavasta palkasta taikka muusta mahdollisesta palkan osasta sekä palkan kokonaismäärästä ovat julkisia. Valiokunta piti asianmukaisena, että kaikkien nimikirjalain soveltamisalan piirissä olevien henkilöiden palkkatiedot ovat kokonaisuudessaan julkisia. Nimikirjalain 7 §:n 1 momentti muutettiin hallintovaliokunnan esityksen mukaisesti.

Perustuslakivaliokunta on tuoreemmassa lausunnossaan (PeVL 7/2019 vp) katsonut, että julkishallinnon palkkaustietoihin ei kytkeydy niin vahvaa yksityisyyden suojaamisen intressiä, että se asiakirjajulkisuutta koskevan perusoikeuden valossa oikeuttaisi näiden tietojen laajan salassapidon. Valiokunta piti tällaisen säännösehdoituksen muuttamista edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelylle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Nimikirjalain 7 §:n säännöstä palkkaustietojen julkisuudesta sovelletaan eduskunnan virkamiehiä, Suomen Pankin viran- ja toimenhaltijoita sekä kunnan ja kuntayhtymän viranhaltijoita ja työntekijöitä koskevien tietojen luovuttamiseen, sekä evankelis-luterilaisen kirkon henkilöstöön siten kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt henkilötietojen julkistamista perustuslain puitteissa mahdollisena, jos sille on oikeusturvan takeiden ja perusoikeusjärjestelmän tavoitteiden kannalta hyväksyttävät perusteet. Perustuslakivaliokunnan mukaan yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta on olennaista, että tietoverkkoon sijoitettavasta henkilörekisteristä tietoja ei voida hakea erilaisina massahakuina, vaan esimerkiksi ainoastaan yksittäisinä hakuina (mm. PeVL 2/2017 vp, PeVL 32/2008 vp, s. 2/I -3/II). Nimikirjalain tietojen luovuttamista koskevassa 6 §:ssä viitataan julkisuuslain säännöksiin tietojen luovuttamisesta. Henkilötietojen osalta julkisuuslain 16 §:n 3 momentti sisältää yleisen luovutusrajoituksen, joka koskee henkilörekistereitä, ja jonka lähtökohtana on tapauskohtainen harkinta yksittäisten pyyntöjen perusteella.

Korkeimman hallinto-oikeuden katsoi ratkaisussaan (KHO 2012:56), että yliopiston ei olisi tullut hylätä sanomalehden tietopyyntöä tilanteessa, jossa Sanomalehti oli pyytänyt yliopistolta ennen uuden yliopistolain voimaantuloa 1.1.2010 toimituksellista tarkoitusta varten tiedot muun ohella yliopiston palveluksessa olevien professorien kokonaispalkasta eriteltynä. Tällaiset nimikirjassa olleet palkkatiedot olivat nimikirjalain 7 §:n perusteella julkisia tietoja. Sanomalehti oli pyytänyt tiedot ensisijaisesti sähköisessä muodossa ja toissijaisesti paperitulosteena. Henkilötietojen käsittelyyn toimituksellisia tarkoituksia varten sovellettiin soveltuvin osin ainoastaan niitä henkilötietolain säännöksiä, jotka luetellaan lain 2 §:n 5 momentissa. KHO toteaa, että vaikka henkilötietojen luovutuksen edellytykset lain mukaan sinänsä täyttyisivät, yliopisto oli velvollinen selvittämään, että henkilötietojen käsittely tapahtui henkilötietolain 32 §:n 1 momentin mukaisesti. Tässä tarkoituksessa sanomalehden oli henkilötietolain 32 §:n 2 momentin mukaan annettava rekisterinpitäjälle asianmukaiset selvitykset ja sitoumukset sekä muutoin riittävät takeet henkilötietojen suojaamisesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

nimikirjalain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään nimikirjalain (1010/1989) 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 627/1999, uusi
3 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Mitä 7 §:n 1 momentissa säädetään virkamiehen, viran- tai toimenhaltijan ja työntekijän palkkausta koskevien tietojen julkisuudesta, sovelletaan myös hyvinvointialueiden ja -yhtymien viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkausta koskevien tietojen julkisuuteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 10.2.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Kuntaministeri Sirpa Paatero

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

nimikirjalain 1§:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Lain soveltamisala

Valtion virkamiehiä ja työntekijöitä koskevia henkilötietoja kerätessä, tallettaessa, käytettäessä ja luovutettaessa on sen lisäksi, mitä muualla laissa on säädetty, noudatettava tätä lakia.

Mitä tämän lain 6–9 §:ssä säädetään, sovelletaan myös eduskunnan virkamiehiä, Suomen Pankin viran- ja toimenhaltijoita sekä kunnan ja kuntayhtymän viranhaltijoita ja työntekijöitä koskevien tietojen luovuttamiseen. Mitä lain 4 §:n 2 ja 3 momentissa ja 5 §:ssä säädetään, noudatetaan soveltuvien osin mainittuja virkamiehiä, viran- ja toimenhaltijoita sekä työntekijöitä koskevien tietojen keräämiseen, tallettamiseen ja käyttämiseen.

Mitä 7 §:n 1 momentissa säädetään virkamiehen, viran- tai toimenhaltijan ja työntekijän palkkausta koskevien tietojen julkisuudesta, sovelletaan myös hyvinvointialueiden ja -yhtymien viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkausta koskevien tietojen julkisuuteen.